

**чл.79, ал.1 ЗЗД във вр. с чл. 258 и сл. от ЗЗД и чл.86 ЗЗД
чл. 301 от ТЗ**

Решение от 11.04.2016 г. на Арбитражен съд при БСК по ВАД № 04/2015 г.

Според арбитражния състав е налице валидно арбитражно споразумение, което е инкорпорирано в основния договор и разпростира действието си и по отношение на приложенията към него. Арбитражният състав споделя тезата, че валидно е арбитражно споразумение, което се отнася за всички спорове, които биха могли да възникнат по повод определен договор, а приложенията са неразделна част от договора, ergo се обхващат от арбитражното споразумение. По тези съображения както в теорията, така и в арбитражната практика се приема, че е допустимо в рамков договор да се включи арбитражна клауза, която да важи за всички договори, за които се отнася рамковият договор, без във всеки конкретен договор отново да се уговаря арбитражната клауза

Председател: проф. д-р Камелия Касабова
Членове: доц. д-р Таня Йосифова
Явор Нотев

Ищецът претендира, на основание чл.79, ал.1 ЗЗД във вр. с чл. 258 и сл. от ЗЗД и чл.86 ЗЗД, неизплатени вземания по фактури за главница и мораторна лихва за забава до датата на подаване на исковата молба, както и Законната лихва върху всяка главница, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното плащане, по силата на сключен с ответника Договор за извършени строително-ремонтни работи и доставен строителен материал от ищеца по възлагане на ответника, както и извършените по арбитражното производство деловодни разноски и адвокатски хонорар.

При условията на евентуалност ищецът предявява иск с правно основание чл. 59 ЗЗД за същия размер на главницата, с която ответникът се е обогатил неоснователно за сметка на ищеца, мораторна и законна лихва, както и извършените по арбитражното производство деловодни разноски и адвокатски хонорар.

Ответникът в отговора на исковата молба оспорва исковете като недопустими, неоснователни и недоказани.

Прави **възражение за некомпетентност** на Арбитражния съд при БСК на иска на ищеца за вземания (главница и лихви) за доставени строителни материали и иска прекратяване на арбитражното дело по отношение на тях поради липса на арбитражно споразумение. В случай че Арбитражният съд при БСК ги разгледа по същество, ответникът оспорва същите искове като неоснователни и недоказани.

ПО КОМПЕТЕНТНОСТТА НА АРБИТРАЖНИЯ СЪД.

Ищецът основава искането си за образуване на арбитражно производство на арбитражното споразумение, инкорпорирано в клауза от **Договора**, сключен между ищеца и ответника, което гласи: „*Всички спорове между Страните отнасящи се до този договор (или която и да е клауза от него) и неговите действителност, валидност, тълкуване, изпълнение или прекратяване, които страните не могат да уредят помежду си в 30 (тридесет) дневен срок след писмено уведомление от едната Страна към другата Страна за възникналия спор, ще бъдат отнасяни за разрешаване от Арбитражния съд при*

Българската стопанска камара съобразно неговия Правилник за дела, основани на арбитражни споразумения."

Ответникът **прави възражение за некомпетентност** на Арбитражния съд при БСК **по отношение на иска на ищеца за** вземания (главница и лихви) за доставка на строителни материали. На това основание ответникът иска АС при БСК да прекрати арбитражно дело № 4/2015 г. по отношение на горепосочените недопустими искове.

Според ответника, цитираната по-горе арбитражна клауза се отнася само до строително монтажните работи, какъвто е предметът на сключения между страните Договор, а доставката на трошен камък е извън предмета на договора и не се обхваща от арбитражната клауза. Според арбитражния състав, видно от посоченото в Приложение № 1 към Договора, страните са се уговорили при недостиг при насипването ѝ на претрошена скална фракция „за доставка и полагане на фракция от кариера“ след одобрението и приемането ѝ и от инженера“. Приложение № 1 е неразделна част към Договора, тъй като конкретизира строително монтажните работи, които трябва да бъдат извършени, за да бъде изпълнен неговия предмет. В Договора изрично е посочено, че извършването на строително монтажните е описано подробно в Приложение № 1, неразделна част от този договор.

Според арбитражния състав е налице валидно арбитражно споразумение, което е инкорпорирано в основния договор и разпростира действието си и по отношение на приложенията към него. Арбитражният състав споделя тезата, че валидно е арбитражно споразумение, което се отнася за всички спорове, които биха могли да възникнат по повод определен договор, а приложенията са неразделна част от договора, ergo се обхващат от арбитражното споразумение. По тези съображения както в теорията, така и в арбитражната практика се приема, че е допустимо в *рамков договор* да се включи арбитражна клауза, която да важи за всички договори, за които се отнася рамковият договор, без във всеки конкретен договор отново да се уговаря арбитражната клауза. Същото се отнася и до хипотезата, ако арбитражната клауза се съдържа в писмени общи условия, към които подписаният от двете страни договор препраща. Приложението не е нов договор, а е конкретизация на неговите клаузи, обхваща се от волеизявленията при сключването на договора, поради което и уговорената арбитражна клауза има автоматично действие и за приложенията към него, без да е необходимо изрично препращане към нея в това приложение.

След като доставката на фракция (трошен камък) е предвидена в Приложение №1, което е неразделна част от Договора, предвидената в него арбитражна клауза, в която страните изрично са уговорили споровете да бъдат отнасяни до АС при БСК се отнася за Приложение № 1.

Арбитражната клауза е в синхрон с изискванията на чл. 2, ал. 1 от Правилника за работа на АС при БСК. От своя страна, настоящият арбитражен състав е определен при спазване на правилата на чл. 27, ал. 1 и ал. 2 от Правилника за работа на АС при БСК, въз основа на който решаващият орган се състои от трима арбитражи.

Това обосновава извода, че АС при БСК е надлежно сезиран и решаващият състав е компетентен да разгледа и да се произнесе по спора между страните както по отношение на извършените строително монтажни работи, така и по отношение на доставката на фракция (трошен камък).

Въз основа на изложеното арбитражният състав отхвърля възражението на ответника за некомпетентност на АС при БСК да разгледа исковите претенции за вземания (главница и лихви) за доставени строителни материали като неоснователно.

По арбитражното дело са представени и приети доказателствата, приложени към исковата молба, както и представени в арбитражното заседание. Страните не са оспорвали представените доказателства, поради което арбитражният състав ги е кредитирал като годни да обосноват фактическите и правни изводи в арбитражното

решение.

По арбитражното дело е възложена счетоводна експертиза на назначеното от състава вещо лице - съдебен счетоводен експерт. Изготвеното заключение не е оспорено от страните и е прието в арбитражното заседание.

ПРАВНИ ИЗВОДИ

По отношение претенцията на ищеца, произтичаща от **неизплатена главница по фактурирани строително монтажни работи** въз основа на сключения между страните Договор.

А) Същественото съдържание (*essentialia negotii*) на сключения между страните Договор го определя като вид договор за изработка по смисъла на чл. 258 и сл. от Закона за задълженията и договорите с предмет извършване на строително монтажни работи. Такъв договор наподобява договора за строителство по това, че дължимата от изпълнителя престация се изразява в извършване на строителни работи. Отликите обаче между двата договора са важни, за да обосноват правните изводи. Предметът на договора за строително монтажни работи е характерен с това, че се определя от страните, за разлика от договора за строителство, където предметът се определя от одобрения инвестиционен проект. По-важното в изследвания случай е, че за приемането на извършената строително монтажна работа не се изискват съставени и одобрени строителни книжа по реда на Закона за устройство на територията и наредбите за неговото приложение. В изследвания случай е налице традиционен договор за изработка, за който се прилагат общите правила на ЗЗД, уговореното между страните и специалните технически изисквания за реконструкция на жп линия, които съществуват в специалното законодателство, но които нямат отношение към конкретния спор, тъй като страните не твърдят нарушение на тези изисквания. Изпълнението на задължението за приемане и предаване на извършените строително монтажни работи се изразява не само във фактическото им предаване от изпълнителя на възложителя, но и в съставянето и подписването на документи, удостоверяващи този факт. В Договора изискванията към този удостоверителен документ не са прецизирани. В една от клаузите на договора е посочено, че „всички плащания ще бъдат извършвани...считано от датата на удостоверяване на *приемния протокол за съответните видове работа*“. Наред с това в друга клауза от договора е предвидено: „За дължимите *утвърдени с акт обр. 19* суми изпълнителят издава редовна фактура“, без да става ясно какъв точно е този акт – образец 19.

Според арбитражния състав използваното в договора понятие „акт (протокол) образец № 19“ е условно, тъй като е добило популярност в строителната практика, без в настоящия момент да има изрична законова уредба. Това налага извода, че за действителността на тези приемо-предавателни протоколи са достатъчни волеизявленията и на двете страни по договора (респ. на техни представители или подизпълнители), материализирани в писмен документ, подписан без възражения.

В изпълнение на тези договорни клаузи изпълнителят и възложителят са подписвали протоколи за установяване извършването и заплащането на натурални видове строително монтажни работи.

От представените по арбитражното дело копия от тези протоколи е видно, че *те са подписани от страните без възражения*.

Ответникът оспорва положението подпис под първия Констативен протокол и приложенията към него. Той е подписан от представител на трето лице (ДЗЗД), който според ответника не е негов представител и го оспорва на основание чл. 301 ТЗ.

Арбитражният съд констатира, че въпросният протокол приложенията към него са подписани от лицето Н.Й.И. (в скоби представител на ДЗЗД), но в техническото му качество на „ръководител обект“, определен от ответника. Представителната власт на това лице не е оспорена по реда на чл. 301 ТЗ. Наред с това с този протокол се констатира фактическото извършване на строително монтажните работи и дори да приемем, че това

лице не е било овластено да подпише констативния протокол, това негово действие е ратифицирано със съставяните след това приемо – предавателни протоколи № 2, 5 и 6 за установяване извършването и за заплащането на натурални видове строително монтажни работи, подписани без възражения от двете страни.

Не може да се приеме за основателно твърдението на ответника, че той за първи път узнава за тези документи с получаването на исковата молба и на основание чл. 301 от Търговския закон се противопоставя на тези действията.

Според арбитражния състав, от представените по делото писмени доказателства е видно, че оспорените като подписани без представителна власт (чл. 301 ТЗ) документи многократно са били предмет на кореспонденция между страните, ответникът е заявявал, че ще изпълни своите задължения, посочвал е техния размер и е предлагал план за разплащане с конкретни посочени дати (писмо изведено от деловодството на ответника озаглавено план за разплащане на задължения, в което ответникът е посочил дати, на които да извърши плащания, като са определени размерите на отделните вноски; писмо изведено от деловодството на ответника“; предсъдебна покана; писмо отговор на ответника на предсъдебната покана, изведено от деловодството на ответника). Съдържанието на разменената между страните кореспонденция не само изключва възможността за позоваване на чл. 301 ТЗ, но по правната си същност има характера на извънсъдебно признание на задължението и доказва неговото съществуване.

Задълженията по 4 бр. фактури са включени в счетоводните записвания на ищеца и с отговора на молбата за потвърждение от ищеца, гл. счетоводител и изпълнителният директор на ответното дружество са потвърдили счетоводните записвания по тези фактури като задължения на ответника към ищеца.

Съгласно заключението на вещото лице, тези фактури, с изключение на една, са описани в дневниците за покупки по ЗДДС и декларирани в Справките – декларации за ДДС за съответните данъчни периоди, като за съответните данъчни периоди ответникът е ползвал право на данъчен кредит по посочените фактури. Арбитражният състав приема, че отразяването на фактурите в счетоводството на съответното дружество, включването им в дневника за покупко-продажба по ДДС и ползването на данъчен кредит на още едно основание представлява признание на задължението и доказва неговото съществуване, в какъвто смисъл е и цитираната от ищеца съдебна практика.

Съгласно констатациите на вещото лице в представената по арбитражното дело счетоводна експертиза, плащане от страна на възложителя има само по една фактура. Според заключението на вещото лице, след направените частични плащания по въпросната фактура неизплатеният остатък по нея е четири пъти по-малък от първоначалната претенция на ищеца, посочена в исковата молба. Арбитражният състав приема за основателно заключението на вещото лице, относно дължимият остатък по тази фактура. В писмената си защита ищецът конкретизира претенцията си за неизплатен остатък по тази фактура в размера, посочен от вещото лице, поради което отпада необходимостта арбитражният състав да се произнася по основателността на първоначално предявената претенция в петитума на исковата молба.

Въз основа на изложеното арбитражният състав приема за основателна претенцията на ищеца, потвърдена от констатацията на вещото лице, че по останалите три фактури няма плащане и те се дължат от ответника.

Ето защо арбитражният състав приема, че е налице правно основание за изпълнителя, в съответствие с уговореното в договора, да претендира от възложителя заплащането на извършените и приети строително монтажни работи по представените 4 бр. фактури в размер на главницата им.

Б) Между страните се спори относно задължението по фактура относно извършени транспортни услуги.

Съгласно данните от счетоводството на ищеца, получени от вещото лице, всички процесни фактури, в това число и спорната фактура, са описани в дневниците за продажби по ЗДДС и декларирани в Справките - декларации за ДДС за съответните

данъчни периоди. Дължимият ДДС е внесен в бюджета.

Съгласно данните от счетоводството на ответника, получени от вещото лице, от счетоводството на ответника се твърди, че фактурата е върната на ищеца с отказ да бъде подписана и осчетоводена като задължение. За този отказ според вещото лице, не са представени доказателства. Спорната фактура не е описана в дневниците за покупки по ЗДДС и не е декларирана в Справките - декларации за ДДС за съответните данъчни периоди.

В арбитражното заседание от ищеца бяха представени следните доказателства във връзка с нея:

- Писмо от ищеца, с което се отправя покана до ответника, след водени разговори, тази фактура да се приеме, с което да се „финализират отчетите между страните“;

- Протокол за установяване извършването и за заплащане на натурални видове СМР. Предмет на протокола е натоварване и извозване на остатъчни строителни елементи. Арбитражният състав констатира, че на този протокол няма поставена дата и фигурира само подписът на изпълнителя (ищеца);

- Писмо от ответника, с което се представя протокол Акт обр.19, в който се описват строително монтажните работи за отстраняване на нанесените от ищеца щети по използваното трасе на Път 2. Ответникът предлага, в случай на подписване на споразумителен протокол с ищеца, дължимите насрещни суми да бъдат прихванати, като разликата да се дължи от съответната страна.

- Акт № 1 за извършените видове работи и услуги от страна на ответника за отстраняване на щетите, на определена стойност.

- Извлечение от кореспонденция по електронна поща между страните. От нея арбитражният съд не може да установи нищо по същество, освен че има изпратен мейл в отговор на писмото на ищеца.

Според ищеца, тези доказателства представляват извънсъдебно признание за извършената и приета работа по спорната фактура.

Според ответника, издадената фактура не е подписана от него и не може да има функцията на предавателно-приемателен протокол за твърдените от ищеца транспортни услуги. Тя не може да се счита за годеен юридически факт, пораждащ задължението за заплащане на цена.

Арбитражният състав приема за неоснователно възражението на ответника, че липсата на подпис върху фактурата я прави негодно доказателство за извършените от ищеца транспортни услуги и не поражда задължение за плащане на цената по нея. Арбитражният състав споделя и приема за основателни правните аргументи на ищеца, че съгласно чл. 114, ал. 1, т. 6 от ЗДДС, фактурата не е необходимо да бъде подписана, а е достатъчно да е посочено кой я е издал и в чия полза е извършена доставката.

Арбитражният състав не споделя и тезата на ищеца, че описаната по-горе кореспонденция по повод на издадената фактура представлява доказателство за извънсъдебно признание за извършената и приета работа по фактурата. Точно обратното, описаните документи са доказателство за наличието на спор между страните относно задължението по нея, не е подписан споразумителен протокол за прихващане на насрещно претендирани задължения, спорната фактура не е описана в счетоводството на ответника и не е включена в счетоводните му записвания. В отговора на молбата за потвърждение, отправена от ищеца, гл. счетоводител и изпълнителният директор на ответното дружество не са потвърдили счетоводното записване по тази фактура като задължения на ответника към ищеца. Това е доказателство, че за задължението по тази фактура не е налице признание на дълга от страна на ответника, а е налице спор.

Водим от горното арбитражният състав приема, че задължението на ответника по спорната фактура не е доказано по основание и размер, не е признато от ответника поради което отхвърля претенцията на ищеца за тази сума като недоказана.

В) Въз основа на изложеното по-горе арбитражният състав намира претенцията на ищеца, произтичаща от неизплатена главница по Договор за извършени, но незаплатени

строително монтажни работи, фактурирани с 4 бр. фактури за доказана и обоснована, поради което ответникът следва да я заплати на ищеца заедно със законната лихва, считано от датата на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

Арбитражният състав приема, че претенцията на ищеца, произтичаща от неизплатена главница по фактура за натоварване и извозване на остатъчни строителни елементи не е доказана по основание и размер, не е призната от ответника поради което отхвърля претенцията на ищеца за сума по фактурата като недоказана.

По отношение основателността на претенцията на ищеца, произтичаща от **неизплатени главници по фактурирани доставки на строителен материал фракция (трошен камък)** по Договора.

Според ищеца, между двете страни е налице договор за търговска покупко-продажба на строителен материал - трошен камък, по силата на който ищецът в ролята на продавач е прехвърляло правото на собственост върху трошен камък на ответника, необходими му за извършване на неговата дейност, срещу което дружеството в ролята на купувач е поемало задължение да заплати цената на закупените стоки, което не е направило.

Според ответника, между ищеца и ответника никога не сключван договор за покупко-продажба на строителен материал – трошен камък и никога не е уговорена цената, описана в исковата молба и в процесните фактури. Отрича се доставката на трошен камък. Издадените от ищеца фактури не могат да заместят несъществуващия договор за покупко-продажба, те не са подписани от ответника и нямат значението на приемо - предавателен протокол за доставките. Представените от ищеца по делото протоколи за извозения материал, потвърдителни бележки и кантарни бележки не са подписани от представител на ответника, поради което на основание чл. 301 от Търговския закон им се противопоставя като подписани от лица без представителна власт. Потвърдителните бележки и протоколите за извозения материал не конкретизират материал. Налице е несъответствие между количествата, посочени във фактурите и количествата в потвърдителните и кантарни бележки. Не е доказано защо забавата тече съответно от посочените от ищеца дати.

Арбитражният състав, въз основа на представените по делото доказателства подкрепя тезата на ищеца (изразена в становището и писмената му защита), че по силата на сключения между страните основен договор за извършване на строително монтажни работи е възникнало и второ договорно отношения – между страните и по-конкретно за доставка от страна на изпълнителя на трошен камък за възложителя.

В Приложение № 1, което е неразделна част от Договора е посочено насипване на скална фракция, а при недостиг – *доставка* и полагане на фракция от кариера; доставка, полагане и валиране. От този текст, макар и доста пестелив е видно, че за да може да изпълни задължението си по извършване на строително-монтажни работи, изпълнителят е поел задължение при необходимост да извърши доставка и полагане на скална фракция (трошен камък). Доставката на трошен камък не е основен предмет на Договора, а има значението на *accidentalialia negotii* – то е предпоставка за неговото изпълнение. Цената на тази доставка е формирана съгласно договора и по-конкретно - франко гара на баласт жп линии. В арбитражното заседание беше уточнено, че баласт представлява фракцията трошен камък.

Въз основа на цитираните договорни текстове арбитражният състав приема, че между страните е налице конгломерат от две договорни отношения, като в Договора за извършване на строително-монтажни работи и Приложение № 1 към него са инкорпорирани и клаузи на договор за покупко-продажба на трошен камък, по силата на който изпълнителят в качеството му на продавач доставя на възложителя в качеството му на купувач трошен камък, като прехвърля собствеността върху него. Налице е естественото съдържание на договора за покупко-продажба – страни, предмет, цена, като е уговорена и специфичната търговскоправна клауза „франко гара“, която идва да означи

параметрите на задължението за предаване на трошения камък. Дори и да приемем твърдението на ответника, че цената на трошения камък не е изрично определена в договора, при търговските сделки продажбата е валидна и без да има цена. Съгласно презумпцията на чл. 326, ал. 2 от ТЗ се смята, че страните са се съгласили, че се дължи нормалната цена - която обикновено се плаща за същата стока при съответните обстоятелства. Бихме могли да приемем, че именно за нея са издадени фактурите за доставка, заплащането на които се оспорва. Но необходимостта от прилагането на законовата презумпция отпада, тъй като в Договора е определена цената на тон.

По делото е установено, че ищецът е закупувал строителния материал от друга фирма доставчик, за което са издавани надлежни фактури. По отношение на ответника фирмата доставчик се явява поддоставчик, тъй като трошеният камък е закупуван и доставян от неговата кариера. Това обяснява факта, че двустранните протоколи за извозения материал, кантарните и потвърдителни бележки са разписвани от другата фирма доставчик, в качеството му на поддоставчик на основния доставчик – ищецът по арбитражното дело, от една страна, и от друга страна – от представител на ответника.

Въз основа на описаните документи за доставка на трошен камък на ответното дружество, ищецът е издал данъчни фактури, след като е заплатил изцяло стойността на доставката на дружеството поддоставчик.

Съгласно заключението на вещото лице, по издадените 3 бр. фактури за трошен камък от ищеца няма частично плащане.

Съгласно заключението на вещото лице, тези фактури са описани в счетоводството както на ищеца, така и в счетоводството на ответника. Фактурите са описани в дневниците за покупки по ЗДДС и декларирани в Справките - декларации за ДДС за съответните данъчни периоди. По посочените фактури за съответните данъчни периоди дружеството е ползвало данъчен кредит.

Арбитражният състав споделя тезата на ищеца, че тези действия доказват съществуването на задължението, без да е необходимо подписване на фактурите от страна на ответника, каквато е контратезата от негова страна. Съображения за това са изложени по –горе.

Наред с това, по-горе в решението са коментирани и представените по арбитражното дело доказателства: (писмо озаглавено план за разплащане на задължения, в което ответникът е посочил дати, на които да извърши плащания, като са определени размерите на отделните вноски; друго писмо от ответника; предсъдебна покана; писмо отговор на ответника на предсъдебната покана).

Задълженията по фактури за доставка на трошен камък са включени в счетоводните записвания на ищеца и с отговора на молбата за потвърждение искано от ищеца, гл. счетоводител и изпълнителният директор на ответното дружество са потвърдили счетоводните записвания по тези фактури като задължения на ответника към ищеца. Съдържанието на тази кореспонденция изключва възможността за позоваване на чл. 301 ТЗ от страна на ответника с аргумента, че документите са подписани от дружеството поддоставчик като ненадлежен представител на ищеца. Тази кореспонденция по правната си същност има характера на извънсъдебно признание на задължението за заплащане на доставен трошен камък и доказва неговото съществуване. Дори и да приемем, че дружеството поддоставчик е действало без представителна власт, ответникът е потвърдил действията му, като е приел, осчетоводил доставките на трошен камък и е предложил план за разсрочване на задълженията по тях.

Въз основа на изложеното по-горе **арбитражният състав намира претенцията на ищеца, произтичаща от неизплатена главница по Договор за извършени, но незаплатени доставки на фракция (трошен камък), фактурирани с 3 бр. фактури за доказана и обоснована за сумата по фактурите, поради което ответникът следва да я заплати на ищеца заедно със законната лихва, считано от датата на исковата молба до окончателното и изплащане.**

По претенцията за дължими лихви.

След като арбитражният състав намира за основателна претенцията на ищеца за главница за неплатени строително монтажни работи по 4 бр. фактури и главница за неплатена доставка на трошен камък по 3бр. фактури, счита и претенцията на ищеца за дължимите въз основа на тях акцесорни задължения за законна лихва за забава за основателна и по-конкретно:

Паричните задължения за извършените строително монтажни работи по описаните фактури не са изпълнени в срок, поради което ответникът дължи на ищеца, на основание чл. 86, изр. първо от ЗЗД обезщетение за забава в размер на законната лихва, изчислена на основание ПМС № 100/29.05.2012 г. на база основния лихвен процент на БНБ за периода на забавата, увеличен с 10 пункта.

В Договора е предвидено всички плащания по него да бъдат извършени от възложителя към изпълнителя за изпълнените дейности в срок до 3 дни след получаване на съответната фактура от възложителя по настоящия договор, но не по-късно от 68 дни, считано от датата на удостоверяване на приемния протокол за съответните видове работи.

Арбитражният съд приема, че ответникът дължи на ищеца лихва за забава, изчислена при условията на посоченото в договора, считано от датата на издаване на съответната фактура, увеличена със 68 дни до посочената от ищеца крайна дата, предхождаща датата на подаване на исковата молба.

Паричните задължения за доставката на трошен камък по описаните фактури не са изпълнени в срок, поради което ответникът дължи на ищеца, на основание чл. 86, изр. първо от ЗЗД обезщетение за забава в размер на законната лихва, изчислена на основание ПМС № 100/29.05.2012 г. на база основния лихвен процент на БНБ за периода на забавата, увеличен с 10 пункта.

Ищецът претендира лихва за забава върху главниците, считано от датата на издаване на съответните фактури за доставка на трошен камък до посочената от ищеца крайна дата, предхождаща датата на подаване на исковата молба. Аргумент за начална дата на своята претенция той намира в чл. 327, ал. 1 ТЗ, съгласно който купувачът е длъжен да плати цената при предаване на стоката или на документите, които му дават право да я получи, освен ако е уговорено друго.

Ответникът оспорва тази претенция с аргумента, че „ищецът не е установил и не е доказал от кои дати са започнали твърдените забави на ответника и от кое следва, че тези забави започват от посочените дати (датите на съответните фактури).

Арбитражният състав приема за основателно възражението на ответника, че законната лихва за забава се дължи от деня на издаване на съответните фактури и намира претенцията на ищеца в тази част за неоснователна.

По-горе в решението арбитражният състав, по отношение на своята компетентност, аргументира тезата, че Приложение № 1 към Договора не е нов договор, а е конкретизация на неговите клаузи и се обхваща от волеизявленията на страните при неговото сключване. Прие също така, че там е уговорено, макар и лаконично, при недостиг на баласт (трошен камък) той да бъде доставен от ищеца. Непоследователна е тезата на ищеца, че по отношение на цената на трошения камък намират приложение клаузите на Договора, а в същото време начинът на плащане, уговорен за всички плащания по договора не намира приложение към доставката на трошен камък.

Според арбитражният състав лихвата за забава върху главниците на трите просрочени фактури за доставка на трошен камък следва да бъде изчислена по аналогичен начин, както и лихвата за забава върху главниците на извършените строително монтажни работи, а именно в синхрон с уговореното между страните в Договора. Уговореният начин на плащане в Договора намира автоматично действие към конкретизираните в Приложение № 1 строителни дейности, без в това приложение да е необходимо изрично препращане към нея. Текстът на чл. 327, ал. 1 ТЗ може да намери

приложение, само ако друго не е уговорено между страните. В изследвания случай друго е уговорено и то е плащането по Договора да се извърши не по-късно от 68 дни, считано от датата на удостоверяване на приемния протокол за съответните видове работи. Арбитражният състав прие за по-коректно за начална дата да се приеме датата на издаване на съответните фактури, защото не всички представени по делото протоколи са датирани.

Въз основа на изложеното арбитражният състав приема, че ответникът дължи на ищеца законна лихва за забава върху неизплатените главници по фактури за доставка на трошен камък от датата на падежа на съответната фактура до посочената от ищеца крайна дата, предхождаща датата на подаване на исковата молба, изчислена при условията на Договора.

На основание § 16, ал. 1 от Тарифата за дължимите арбитражни такси и разноски по споровете пред Арбитражния съд при БСК и въз основа на представените по делото фактури и документи, удостоверяващи извършването на банкови преводи, арбитражният състав приема, че на ищеца следва да се присъдят заплатената от него арбитражна такса; внесен депозит на вещо лице и изплатено адвокатско възнаграждение.

